

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีรายจังหวัดของประเทศไทย โดยศึกษาจากข้อมูลการจัดเก็บภาษีทั้ง 76 จังหวัด ปีงบประมาณ 2548 ได้แก่ ภาษีสรรพากร ภาษีสรรพสามิต ผลิตภัณฑ์จังหวัด จากกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยใช้วิธี Data Envelopment Analysis--DEA ด้วยโปรแกรม Efficiency Measurement System --EMS

ผลการวิเคราะห์พบว่า ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีรายจังหวัดของประเทศไทยมีเพียง 5 จังหวัดที่มีประสิทธิภาพ โดยมีค่าดัชนีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคสัมพัทธ์ที่สุดคือเท่ากับ 1 ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ชลบุรี ระยอง กำแพงเพชร และได้แบ่งระดับประสิทธิภาพเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่มีประสิทธิภาพสูงมาก (0.9-1.0) มีทั้งหมด 6 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 7.89 ของจำนวนจังหวัดทั้งหมด ระดับประสิทธิภาพสูง (0.7-0.8) มีทั้งหมด 5 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.57 ระดับประสิทธิภาพปานกลาง (0.5-0.6) มีทั้งหมด 2 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 2.63 ระดับประสิทธิภาพต่ำ (0.3-0.4) มีทั้งหมด 6 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 7.89 และระดับประสิทธิภาพต่ำมาก (ต่ำกว่า 0.3) มีทั้งหมด 57 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้

นอกจากจังหวัดส่วนใหญ่จะมีประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ต่ำแล้ว ยังพบว่าการกระจุกตัวทางด้านภาษีอยู่ค่อนข้างสูงในภาษีทั้ง 2 ประเภท โดยดูได้จากค่าการกระจุกตัว Concentration Ratio (CR_{10}) ใน 10 จังหวัด (ลำดับที่ 1-10) อยู่ในระดับ 90 เปอร์เซนต์ ทั้งในภาษีสรรพากรและภาษีสรรพสามิต

The objective of this thesis is to measure the efficiency of tax collection in each province in Thailand. The secondary data used for purposes of investigation included internal revenue tax and gross provincial product (GPP) information and figures provided by The Internal Revenue Department, The Customs Department, The Office of National Economic and Social Development Board (NESDB) and The National Statistical Office (NSO). In order to measure the level of efficiency, the method of data envelopment analysis (DEA) was used in conjunction with the efficiency measurement system (EMS) program.

The Relative Technical Efficiency Index (RTEI) has been applied to measure the efficiency of tax collection. The index has been classified into five ranges: 0.9-1 (the highest level), 0.7-0.8 (high level), 0.5-0.6 (middle level), 0.3-0.4 (low level), and lower than 0.3 (the lowest level). There are only five provinces, namely, Bangkok, Nonthaburi, Chon Buri, Rayong, and Kamphaeng Phet, which have reached the most efficient level of tax collection (=1). Accordingly, fifty-seven provinces have the lowest efficiency level. Most of these provinces are in the northeastern region, the northern region, and the southern region.

Consequently, the results of this study show that most provinces evince a very poor level of efficiency in collecting taxes. Moreover, the concentration ratio (CR_{10}) shows that tax revenue has been overwhelmingly generated in only ten provinces. The revenue generated by these provinces account for around 90 percent of the revenues collected according to both the Internal Revenue Department and the Customs Tax Department.